

معاونت پژوهش و فناوری

مدیریت پژوهش و فناوری

**شیوه نامه تاسیس، فعالیت، نظارت و
ارزیابی، نحوه حمایت و انحلال
واحدهای پژوهشی دانشگاه مراغه**

اردیبهشت ۱۴۰۵

فهرست

- ماده ۱- تعاریف استفاده شده در این شیوه‌نامه..... ۳
- ماده ۲: کلیات و اهداف..... ۳
- ماده ۳: وظایف و فعالیت‌های شورای پژوهشی..... ۳
- ماده ۴: اعضای شورای پژوهشی..... ۴
- ماده ۵- انواع واحدهای پژوهشی..... ۴
- ماده ۶- الزامات تاسیس و ادامه کار واحد پژوهشی..... ۶
- ماده ۷- ساز و کار اجرایی تاسیس و ادامه کار واحد پژوهشی..... ۶
- ماده ۸- منابع مالی..... ۶
- ماده ۹- نظارت و ارزیابی..... ۷
- ماده ۱۰- انحلال..... ۸
- پیوست..... ۱۰

ماده ۱- تعاریف استفاده شده در این شیوه‌نامه

- ۱-۱ منظور از "وزارت"، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.
- ۲-۱ منظور از "آئین‌نامه وزارتی"، آئین‌نامه وزارتی نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی به شماره جلسه ۹۳۹ و تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳ در دانشگاه‌ها می‌باشد.
- ۳-۱ منظور از "آئین‌نامه دانشگاهی"، آئین‌نامه موسسات پژوهشی دانشگاه مراغه می‌باشد.
- ۴-۱ منظور از "دانشگاه"، دانشگاه مراغه می‌باشد.
- ۵-۱ منظور از "معاونت"، معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه مراغه می‌باشد.
- ۶-۱ منظور از "شورا"، شورای پژوهشی دانشگاه مراغه می‌باشد.

ماده ۲: کلیات و اهداف

یکی از رسالت‌های اصلی دانشگاه‌های کشور انجام پژوهش‌های ارزش‌آفرین و هدفمند در کنار ارایه فعالیت‌های آموزشی باکیفیت می‌باشد. در این راستا، واحدهای پژوهشی دانشگاهی نقش ارزشمندی را در انجام پژوهش‌های تاثیرگذار در جامعه دارا بوده و حضور دانشگاه‌ها در رفع نیاز سازمان‌ها، صنایع مختلف، و جامعه را پررنگ‌تر می‌نمایند.

با هدف نظارت بر تاسیس، فعالیت، نحوه حمایت و انحلال واحدهای پژوهشی دانشگاه مراغه، و ارزیابی عملکرد این واحدها در چهارچوب اسناد بالادستی موجود، «شورای پژوهشی دانشگاه مراغه» وظیفه نظارت بر مراحل مختلف فعالیت این واحدها از تاسیس تا انحلال را بر عهده خواهد داشت. مصوبات این شورا پس از تصویب در شورای پژوهش و فناری دانشگاه لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۳: وظایف و فعالیت‌های شورای پژوهشی

۱-۳ این شورا با هدف بهبود اثربخشی واحدهای پژوهشی در موارد زیر فعالیت خواهد نمود:

- تاسیس و انحلال واحدهای پژوهشی
 - نظارت و ارزیابی دوره‌ای عملکرد واحدهای پژوهشی
 - تدوین و به روزرسانی آئین‌نامه‌های مرتبط با واحدهای پژوهشی
- ۲-۳ دبیرخانه این شورا در مدیریت امور پژوهشی دانشگاه مستقر خواهد شد.

ماده ۴: اعضای شورای پژوهشی

۴-۱- اعضای شورا به شرح زیر می‌باشد:

- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه

- معاون آموزشی دانشگاه

- مدیر پژوهش و فناوری دانشگاه

- روسای دانشکده‌ها یا معاونین دانشکده‌ها

- مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه

- مدیر روابط بین‌الملل دانشگاه

- رئیس آزمایشگاه مرکزی دانشگاه

۴-۱-۱ نفر مدیر یکی از واحدهای پژوهشی موفق دانشگاه پس از کسب موافقت قطعی از هیات امنا به انتخاب معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (عضو حقیقی)

۴-۲- عضو حقیقی این شورا با حکم معاون پژوهش و فناوری دانشگاه به مدت ۴ سال در شورای پژوهشی عضویت خواهند داشت.

۴-۳- در صورت نیاز به استفاده از تخصص افراد غیر عضو، شورا می‌تواند از این افراد به طور موردی برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورد.

ماده ۵- انواع واحدهای پژوهشی

۵-۱ واحدهای پژوهشی "دانشگاه" با رعایت شرایط مندرج در جدول زیر تشکیل می‌شوند.

عنوان واحد پژوهشی	حداقل شرط لازم برای تشکیل واحد
آزمایشگاه تحقیقاتی	۱ نفر
هسته پژوهشی	۲ نفر
گروه پژوهشی	۵ نفر
مرکز پژوهشی	حداقل دو گروه پژوهشی مرتبط
پژوهشکده	حداقل سه گروه پژوهشی مرتبط

- ۲-۵ حداقل نصف اعضای موسس واجد شرایط واحدهای پژوهشی بایستی از اعضای هیات علمی تمام وقت دانشگاه باشند.
- ۳-۵ تخصص و برنامه پژوهشی ۵ ساله عضو هیات علمی دانشگاه می‌بایست با اهداف و مأموریت‌های واحد پژوهشی مورد تقاضا هم راستا باشند.
- ۴-۵ برای تاسیس گروه پژوهشی، عضو هیات علمی شاخص (مدیر گروه پژوهشی) می‌بایست در حداکثر ۵ سال گذشته حداقل یک طرح پژوهشی (خارج از دانشگاه) و **حداقل** -/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال آورده از محل طرح یا گرنت داشته و حداقل ۱۰۰ امتیاز از ماده ۳ آیین نامه ارتقا کسب نماید. هر عضو همکار گروه پژوهشی می‌بایست در حداکثر ۵ سال گذشته حداقل ۳۵ امتیاز از ماده ۳ آیین نامه ارتقا (بر اساس امتیازات مستخرج از سامانه ژيرو) کسب نماید. میانگین امتیازات همه اعضای گروه شامل پژوهشگر شاخص و پژوهشگران همکار در حداکثر ۵ سال گذشته نباید به کمتر از ۷۰ برسد.
- ۵-۵ برای تاسیس هسته پژوهشی یا آزمایشگاه تحقیقاتی، عضو هیات علمی شاخص (مدیر واحد پژوهشی) می‌بایست در حداکثر ۵ سال گذشته حداقل ۵۰ امتیاز از ماده ۳ آیین نامه ارتقا کسب نماید. هر عضو همکار هسته پژوهشی یا آزمایشگاه تحقیقاتی می‌بایست در حداکثر ۵ سال گذشته حداقل ۱۵ امتیاز از ماده ۳ آیین نامه ارتقا کسب نماید. میانگین امتیازات همه اعضای هسته پژوهشی یا آزمایشگاه تحقیقاتی شامل پژوهشگر شاخص و پژوهشگران همکار در حداکثر ۵ سال گذشته نباید به کمتر از ۳۵ برسد.
- ۶-۵ به کارگیری نیروهای متخصص و کارشناس صرفاً از محل اعتبار قراردادهای خارج از دانشگاه واحد پژوهشی مطابق با آیین نامه موسسات پژوهشی دانشگاه بلامانع است. بدیهی است استخدام هر گونه نیروی انسانی در دانشگاه توسط واحدهای پژوهشی ممنوع می‌باشد.
- ۷-۵ پژوهشگر شاخص باید عضو تمام وقت هیات علمی دانشگاه مراغه باشد.
- ۸-۵ هر عضو شاخص می‌تواند حداکثر در یک واحد پژوهشی به عنوان عضو شاخص و حداکثر در یک واحد دیگر به عنوان همکار باشد.
- تبصره ۱: مسئولیت اصلی فعالیت آزمایشگاه‌های تحقیقاتی و جایگزینی اعضای آن بر عهده عضو شاخص می‌باشد.
- تبصره ۲: هر گونه تغییر در اعضای واحد پژوهشی باید به تصویب شورای پژوهشی برسد.

ماده ۶- الزامات تاسیس و ادامه کار واحد پژوهشی

۱-۶ انطباق پیشنهاد تاسیس واحد پژوهشی با اسناد بالادستی، نیازها و اولویت‌های بومی، منطقه‌ای، ملی یا بین‌المللی

۲-۶ وجود توانمندی‌ها و مزیت‌های نسبی در منطقه و دانشگاه برای پاسخ به نیازهای پژوهشی جامعه

ماده ۷- ساز و کار اجرایی تاسیس و ادامه کار واحد پژوهشی

۱-۷ واحد پژوهشی مطابق روند زیر تاسیس می‌شود.

الف- فرم (فرم شماره ۱) پیشنهاد تشکیل واحد پژوهشی، توسط متقاضیان تکمیل و به همراه رزومه علمی اعضا و سایر مدارک لازم، متناسب با نوع واحد پژوهشی در شورای دانشکده مربوطه طرح و تصویب شود.

تبصره ۳: در مورد مرکز پژوهشی موافقت‌نامه مدیران گروه‌های پژوهشی مربوطه و شورای دانشکده کافیت.

ب- پیشنهاد تاسیس واحد پژوهشی به ترتیب در شورای پژوهش و فناوری، و هیات رئیسه دانشگاه مطرح و در صورت تصویب نهایی، موافقت اصولی دو ساله با تاسیس واحد پژوهشی مربوطه توسط رئیس "دانشگاه" ابلاغ گردد.

ج- چنانچه مرکز پژوهشی و یا پژوهشکده دارای موافقت اصولی، با ارزیابی شورای پژوهشی، یک دوره دو ساله قابل قبول را سپری کند، برای اخذ موافقت قطعی و تصویب اساسنامه، لازم است مراتب به هیات امنای دانشگاه ارجاع داده شود.

۲-۷ تمام واحدهای پژوهشی موجود در دانشگاه، بایستی طی یک بازه زمانی شش ماهه پس از تصویب و ابلاغ این شیوه‌نامه، شرایط فعالیت خود را با مفاد آن تطبیق دهند.

۳-۷ واحدهای پژوهشی نوع یک دانشگاه که دارای ردیف بودجه مستقل و مجوز قطعی از شورای گسترش آموزش عالی بوده و در چارت سازمانی مصوب دانشگاه قرار دارند، ضمن بهره‌مندی از مزایای مذکور، لازم است بر اساس آیین‌نامه جدید به فعالیت خود ادامه دهند.

ماده ۸- منابع مالی

۱-۸ واحدهای پژوهشی می‌توانند از طریق "معاونت" با دستگاه‌های اجرایی، نهادها و موسسات عمومی دولتی و غیردولتی و با هدف پاسخگویی به نیازهای پژوهشی آنان موافقت‌نامه و قرارداد همکاری امضا کنند. در چنین قراردادهایی، ارائه خدمات علمی از طرف "دانشگاه" و تامین منابع مالی توسط طرف دیگر قرارداد، صورت می‌گیرد.

۲-۸ واحدهای پژوهشی می‌توانند مجری برنامه‌های راهبردی و ماموریت‌های پژوهشی مصوب شورای "دانشگاه" باشند، در اینصورت اعتبار این قبیل طرح‌ها، در قالب قرارداد همکاری از محل اعتبارات پژوهشی "دانشگاه" تامین می‌شود.

ماده ۹- نظارت و ارزیابی

۱-۹ مسئولیت نظارت بر ایجاد و فعالیت واحدهای پژوهشی بر عهده شورای پژوهشی است.

۲-۹ واحدهای پژوهشی مطابق معیارهای مصوب دانشگاه مبتنی بر شاخص‌های عملکردی این واحدها، به صورت سالانه ارزیابی می‌شوند.

۳-۹ شاخص‌های عملکردی واحدهای پژوهشی و امتیازات مربوطه به شرح زیر است:

۱- داشتن پایگاه اطلاعاتی فعال مورد توجه پژوهشگران و کاربران داخلی و خارجی به منظور اطلاع‌رسانی در خصوص برنامه‌های راهبردی، تجربیات واحد در انجام پروژه‌ها و جذب حمایت‌های مالی، برگزاری دوره‌های پسادکتری، و اجرای رساله‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی (حداکثر ۵ امتیاز)

۲- قراردادهای پژوهشی برون دانشگاهی (به ازای هر قرارداد ۳۰ امتیاز و به ازای هر ۱۵ میلیون تومان ۱ امتیاز منظور خواهد شد).

۳- تالیف کتاب، مقالات، و ثبت اختراع (سالانه حداکثر ۶۰ امتیاز) و مقالات ارائه شده در کنفرانس‌ها (حداکثر ۱۵ امتیاز). امتیازات موارد ذکر شده بر اساس آئین‌نامه ارتقاء و گزینش تعیین خواهد شد و در صورت ارتباط با موضوع فعالیت واحد پژوهشی و ذکر نام آن تعلق خواهد گرفت.

۴- احداث، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه‌های مرتبط با موضوع فعالیت واحد پژوهشی بدون حمایت مالی دانشگاه و با نامه تاییدیه از معاون پژوهش و فناوری دانشکده مرتبط یا دانشگاه بر حسب مورد (به ازای هر ۱۰۰ میلیون تومان ۵ امتیاز منظور خواهد شد)

۵- همکاری با دانشکده‌ها یا بخش‌های مرتبط با موضوع فعالیت واحد پژوهشی و حمایت از رساله‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی با تایید معاون پژوهش و فناوری دانشکده یا بخش مربوطه (حداکثر ۵ امتیاز)

۶- جذب حمایت مالی برای پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی از سازمان‌ها، صنایع، و ارگان‌های مختلف (هر رساله دکتری ۵ امتیاز و هر پایان‌نامه کارشناسی ارشد ۲ امتیاز، حداکثر ۲۰ امتیاز)

۷- احداث و بهسازی ساختمان‌ها و فضاهای پژوهشی و اداری مورد نیاز بدون حمایت مالی دانشگاه (هر ۱۰۰ میلیون تومان ۵ امتیاز)

۸- راه‌اندازی مجله تخصصی مرتبط (۱۰ امتیاز) و انتشار آن (هر سال ۵ امتیاز). حداکثر امتیاز این بند ۱۰ می‌باشد.

۹- برگزاری هر مورد کارگاه آموزشی و یا پژوهشی ۳ امتیاز (حداکثر ۱۵ امتیاز)

۱۰- برگزاری هر مورد همایش مرتبط با تخصص واحد پژوهشی بدون نیاز به حمایت مالی دانشگاه ۵ امتیاز (حداکثر ۱۵ امتیاز)

۱۱- عقد تفاهم‌نامه‌های استانی، منطقه‌ای، کشوری و بین‌المللی با اطلاع و تایید معاون پژوهش و فناوری (به ترتیب ۱، ۲، ۳ و ۴ امتیاز برای هر تفاهم‌نامه). حداکثر امتیاز این بند ۱۰ می‌باشد.

۱۲- به‌کارگیری پژوهشگر قراردادی و پسا دکتری و فراهم کردن فرصت‌های شغلی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی بدون حمایت مالی دانشگاه. به هر قرارداد ۵ امتیاز تعلق می‌گیرد.

۱۳- جذب گرنت (تخصیص یافته) خارج از دانشگاه: به ازای هر ۱۰۰ میلیون تومان ۵ امتیاز تعلق می‌گیرد (بدون سقف).

۱۴- کسب جوایز معتبر استانی، منطقه‌ای، کشوری و بین‌المللی با ذکر نام و آدرس واحد پژوهشی. امتیاز این بند بر اساس آئین‌نامه ارتقا تعیین خواهد شد (بدون سقف).

تبصره ۴: حداقل امتیاز مورد نیاز از ماده ۹ برای ادامه فعالیت واحد پژوهشی، به طور سالانه توسط شورا تعیین و اعلام می‌گردد.

تبصره ۵: در صورتی که در مقالات علمی، علاوه بر وابستگی سازمانی دانشگاه مراغه، وابستگی سازمانی واحد پژوهشی نیز به‌طور همزمان در بخش آدرس نویسندگان درج شود، پاداش مقالات و اعتبار ویژه پژوهشی (گرنت) مربوطه با ضریب ۲ محاسبه و اختصاص می‌یابد. آدرس‌دهی واحدهای پژوهشی در مکاتبات رسمی، مقالات علمی و اسناد بین‌المللی باید به‌صورت استاندارد و به زبان انگلیسی انجام شود؛ به‌نحوی که ابتدا نام کامل واحد پژوهشی به همراه مخفف آن در پرانتز، سپس نام دانشگاه، شهر و کشور ذکر گردد. بر این اساس به‌طور مثال برای هسته پژوهشی، الگوی آدرس‌دهی به شکل زیر خواهد بود:

Digital Marketing Research Core (DMRC), University of Maragheh, Maragheh, Iran.

ماده ۱۰- انحلال

۱-۱۰ در صورتی که ارزیابی دو سال متوالی واحد پژوهشی دارای موافقت اصولی، قابل قبول نباشد آن واحد منحل می‌گردد.

۲-۱۰ واحد پژوهشی دارای موافقت قطعی در صورتی که طی دو سال متوالی یا سه سال متناوب دارای ارزیابی قابل قبول اکثریت اعضای شورا نباشد، منحل می‌شود و توسط رئیس "دانشگاه" به اطلاع هیات امنای می‌رسد.

۱۰-۳- در صورتی که برخی اعضای یک واحد پژوهشی به هر دلیل قادر به ادامه فعالیت در آن واحد پژوهشی نباشند و تعداد اعضای باقی مانده، از حداقل مصرح در ماده ۵ این شیوه‌نامه کمتر شود، شورای پژوهشی می‌تواند متقاضیان متخصص دیگری را جایگزین کند یا رای به انحلال آن واحد پژوهشی دهد.

ماده ۱۱: این شیوه‌نامه بر اساس آیین‌نامه وزارتی نحوه تاسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها به شماره جلسه ۹۳۹ و تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳ در ۱۱ ماده و ۵ تبصره در جلسه شماره ۲۴۵-۱۴۰۵ تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۹ شورای پژوهش و فناوری دانشگاه مورد تایید قرار گرفت و در نشست هیات رئیسه محترم دانشگاه در تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۱۷ به تصویب رسید.

